

načelih razumnega vzgojništva in tako mora biti dandanašnji še s tem bolj, čem bolj se naglaša v sedanjem času narodna omika. Ker je država osnovala prisilno šolo, zato terjaja vsako ljudstvo, kar ga biva v nje mejah, od nje, da ga ne ovéra v njegovi narodni izomiki, ampak da le-to dobro varuje in razumno podpéra. Razven veronauka je duhu ljudstva njegov jezik čez vse svet; če se torej sliši na nekem mestu, da je to, če se drži ljudstvo svojega jezika, od njega malo pametno, trdi se to samo in to prav iz nespameti. Tako pa je po moji misli pač tudi gola nespamet ljudstvu govoriti o prostosti, jemati pa mu v istem hipu narodnost, domačo besedo, t. j. siliti ga na to, da išče na tujem repišči — zelja. (Prav, dobro! na desni.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Dalje.)

Govoreč o zamrlih dobrotnikih naše družbe ne smemo pozabiti onih živih rodoljubov, ki so uzorno pospeševali njene namene. Tako je vsa leta, odkar deluje naša družba, predsednik „Narodni Šoli“, deželni poslanec F. Stegnar, s svetom in dejanjem pomagal gledé raznih učil (pisank, risank, šolskih knjig...) ter jih sam razpošiljal imenom družbe v zavitkih in zabojih ubožnim šolam širom domovine. — Primerne zabave donesle so družbi lepih darov. Omenjati je v tem obziru poljansko podružnico na Gorenjskem, podružnico na Greti, moško in žensko v Trstu, ki so pri velikonočni besedi v Trstu, s pomočjo ondotnih slovenskih društev Sokola, delavskega podpornega društva, Adrije, Zarije itd. družbi naklonili krog 500 gld. čistega dohodka. Istotako ste obe goriški podružnici tekmovali v blagih dejanjih za naše ondotne zavode. Slavno obrtno-pomožne društvo tu v Ljubljani in slayna posojilnica v Krškem vsako leto darujete po večje svote. Posojilnica Celjska je tudi lani naklonila velik dar. Gospa Svetčeva in gospica Roblekova v Litiji sta poleg že prej omenjene visoke pokroviteljske svote med ondotnimi zavednimi damami nabrale čez 100 raznovrstnih knjig, katere je vodstvo darovalo ob jezikovni meji. Istotako so darovali lepo število mnogovrstnih knjig gg. deželne sodnije svetnik Ludovik Ravnikar, ječar Alojzij Šorn in knjigovez Iv. Bonač. — Mgr. prof. Iv. Legat je za V. zvezek knjižnice oskrbel fotografični snimek neke stare tu sicer jedine nahajajoče se podobe tržaškega vladike Mat. Ravnikarja. Vseh dobrotnikov naštetih mi itak ni mogoče, nekaj je imenovanih v spodbudo drugim; če se je tu zamoglo toliko doseči, zakaj bi se ne tudi drugod? — Naša dnevnik in sploh slovenski časniki so prijazni naši družbi, in njihovim člankom, objavom in spodbudam imamo se zahvaliti za tolikšen razvoj, da je postala

družba sv. Cirila in Metoda res vseslovenska gledé krajev in stanov. — Nekaterim našim podružnicam bi bilo želeti večje živahnosti, a če v poštév jemljemo krajevne razmere in da na mnogih krajih še ni prav razvita slovensko-narodna zavest, smemo z njihovim delovanjem v obče zadovoljni biti, in z vodstvenega stališča, ki tudi samo občuti mnoge težkoče, imamo prijetno dolžnost vsem izreči iskreno zahvalo ter pristaviti spoštljivo prošnjo, naj blagovolé vstrajati v svojem delovanji — katero je itak le narodna požrtvovalnost.

Da morajo družbini zavodi prav uspevati, potrebno je primerno nadzorstvo. Državno oblastvo izvršuje to v smislu zakona po svojih nadzornikih tudi v vseh zasobnih zavodih. In ti gg. nadzorniki so se tudi o naših, kakor že omenjeno, vsi povoljno izrekli. V smislu svojih glavnih pravil zglasilo se je vodstvo s spoštljivo prošnjo pri prečastitih knezoškofijskih ordinarijatih, da nam blagovolé naznaniti — oziroma imenovati cerkvene nadzornike. Vsled tega je prečastni tržaško-koperski ordinarijat milostno naznanil dne 7. januarja 1890, štv. 2367, da imenuje škofijskim nadzornikom č. g. Bernarda Severja zavodom pri sv. Jakobu v Trstu, č. g. župnika Tomaža Thalerja pa zabavišču v Rojanu. Labodski knezoškofijski ordinarijat naznanja dne 8. januarja 1890, štv. 3422, imenovanje č. g. knezoškof. duh. svetnika, gimn. prof. Ivana Krušiča za Celjsko zabavišče. Knezo-nadškofijski ordinarijat Goriški pa z dopisom dne 9. jan. 1890 št. 2729 de 1889, da so za društvene zavode pooblaščenim navadni škof. nadzorniki. Kot višji šolski nadzornik je msgr. kanonik Andrej Marušič, v Podgori, dekan Ločeniški Ivan Filipič, v Pevmi kanonik dekan Fran Košuta. Kot svoje nadzornike pa družba prepusti izbrati dotičnim načelništvom in navadno so njih prvomestniki. — Tako, slavna skupščina, želi vodstvo zagotoviti svojim zavodom tisto vzgojo, ki je slovenski mladeži edino prikladna — versko-nravno in slovensko, katero si je naša družba zapisala na svoj prapor. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Cena vinnu do 27. novembra t. l.

Gospodarjem vinorejcem, kateri so bralci tega lista, mora le hasniti, ako zvedó vinsko ceno, ali sploh ceno za gospodarske pridelke v drugih krajih. Če se to izgodi, pripetilo se bo manjkrat, da bi se tujci, kakor je zdaj v navadi, s tem, da naše pridelke ceno kupujejo, a drugod iste še dvakrat dražje prodajajo, na naše stroške bogatili. Priobčim tedaj v naslednjem vinsko ceno iz nekaterih krajev.

V Istri prodajajo v okolici mesta Pirano